ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ (ФПУ)

ПРЕЗИДІЯ

П О С Т А Н О В А

20.03.2025 м. Київ № П 27/4

Про звітно-виборну профспілкову кампанію у членських організаціях ФПУ в умовах воєнного стану

Президія Федерації профспілок України зазначає, що у членських організаціях ФПУ в умовах воєнного стану розпочалася і триває звітно-виборна профспілкова кампанія, адже у більшості профспілкових організацій спливає п'ятирічний термін повноважень виборних органів відповідно до їх статутних норм.

Війна позначилася на проведенні звітів і виборів. Зокрема, організувати і провести традиційні профспілкові збори або конференції/з'їзди виявилося неможливим в окремих областях України, які повністю або частково окуповані загарбниками, та там, де тривають активні воєнні дії, які загрожують життю та безпеці людей.

У зв'язку із запровадженням з 24.02.2022 року воєнного стану в державі, Федерація профспілок України звернулася листом до Міністерства юстиції України щодо надання роз'яснень стосовно дій профспілкових органів після завершення їх п'ятирічного терміну повноважень, якщо організувати профспілкові збори (конференції) неможливо через загрозу життю людей. У відповіді Міністерства зазначено, що на період дії воєнного стану в Україні діяльність профспілок, їх організацій та профоб'єднань не зазнала обмежень, а у своїй діяльності вони мають дотримуватися норм законодавства держави та керуватися нормами власних статутів.

Варто взяти до уваги, що державний реєстратор лише вносить зміни до Відомостей про профспілку чи її організацію як юридичну особу у разі, коли профспілкова організація подає таку заяву. Адже зміни до відомостей про професійну спілку, що містяться в Єдиному державному реєстрі, зокрема, стосовно складу керівних органів та керівників, підлягають державній реєстрації та включенню до Єдиного державного реєстру і набирають чинності для третіх осіб від дня їх державної реєстрації. Ці відомості вважаються достовірними і можуть бути використані у взаємовідносинах із третьою особою (роботодавцем, представником державної чи місцевої влади тощо).

Виборні органи членських організацій ФПУ, у яких сплив п'ятирічний термін повноважень, мають врахувати це роз'яснення, щоб не отримати

звинувачення у перевищенні своїх повноважень чи присвоєнні коштів, адже у такому випадку вони втратили повноваження розпоряджатися ними.

Федерацією профспілок України на допомогу членським організаціям підготовлено оновлену Бібліотечку голови профспілкового комітету «Звітно-виборна профспілкова кампанія в умовах воєнного стану», яка в грудні 2024 року вийшла друком. Вона містить методичні і практичні рекомендації щодо організації та проведення звітів і виборів від рівня первинної профорганізації до всеукраїнської профспілки чи територіального профоб'єднання.

Варто зазначити, що практика роботи членських організацій ФПУ засвідчила, що звітно-виборна кампанія не є синхронізованою з черговим З'їздом ФПУ, який має відбутися у травні 2026 року.

Так, протягом 2022-2024 років було проведено 9 з'їздів всеукраїнських профспілок: працівників атомної енергетики та промисловості, зв'язку, вугільної промисловості, газового і лісового господарств, космічного та загального машинобудування, культури, оборонної промисловості, спортсменів та 6 звітно-виборних конференцій профоб'єднань Дніпропетровської, Кіровоградської, Івано-Франківської, Львівської, Миколаївської та Харківської областей. На цих з'їздах та конференціях отримано позитивну оцінку роботи їхніх виборних органів та обрано нових керівників чи висловлено довіру попереднім.

У 2025 році членськими організаціями заплановано провести найбільшу кількість звітно-виборних заходів. Зокрема, це 17 з'їздів всеукраїнських профспілок (адвокатів, банківських установ, будівельників, працівників геології, державних установ, енергетики, металургів, машприладобудування, освіти і науки, охорони здоров'я, Пенсійного фонду, рибного господарства, соціальної сфери, споживчої кооперації, таксистів, транспортників, торгівлі), а також 9 територіальних звітно-виборних конференцій (Волинської, Житомирської, Київської, Рівненської, Тернопільської, Черкаської, Чернігівської областей та міста Києва).

Ще 20 членських організацій планують провести такі заходи у 2026 році, з яких 14 – після травня місяця, коли завершиться IX З'їзд ФПУ.

4 всеукраїнські профспілки (автотранспорту та шляхового господарства, працівників ЖКГ, нафтової і газової, а також текстильної промисловості) і профоб'єднання Херсонської області перенесли свої з'їзди/конференції на час після завершення воєнного стану.

Звіти і вибори не є формальним заходом за термінами, а мають вчасно відбутися на всіх рівнях для аналізу поточного стану в організаціях профспілок, оцінки роботи виборних органів, оновлення керівного складу та вироблення стратегічних планів дій. Звітно-виборна кампанія має бути спрямована на консолідацію дій з досягнення кращих результатів для членів профспілок, захисту їхніх прав та інтересів в умовах воєнного стану, реформування економіки тощо.

Найбільш актуальними проблемами, з якими профспілки стикалися у звітному періоді та на яких наголошували під час звітно-виборної кампанії, є, насамперед, участь членів профспілок у захисті територіальної цілісності

України від російської окупаційно-терористичної війни, допомога Силам Оборони України та спілчанам, які постраждали від терору росії. Також профспілки продовжували виконувати свої традиційні завдання і повноваження, зокрема боролися проти затримок виплати заробітної плати та підвищення рівня заробітної плати, удосконалення соціального діалогу та супротив роботодавцю проти затримок з відрахувань членських профспілкових внесків, необґрунтованого запровадження ним неповного робочого тижня, зменшення відрахувань на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу, незадовільного забезпечення безпечних і нешкідливих умов праці, порушень трудового законодавства при звільненні працівників тощо.

Під час звітно-виборної кампанії також лунають вимоги щодо вдосконалення роботи Федерації профспілок України як найбільшого національного профспілкового центру, потреби його реформування та підвищення ефективності, встановлення справедливого принципу формування виборних органів, забезпечення фінансової стійкості як членських організацій, так і ФПУ.

Як позитивний приклад реагування ФПУ на пропозиції профспілкових організацій є внесення змін до Статуту стосовно пропорційного (відповідно до чисельності) представництва молоді і жінок у складі Ради ФПУ у процесі делегування членськими організаціями своїх представників до Ради Федерації профспілок України, які було прийнято на дев'ятому засіданні Ради ФПУ від 19.12.2024 року.

У робочій групі розробляються та узгоджуються з членськими організаціями й інші зміни до Статуту ФПУ, зокрема щодо їх представництва у виборних органах ФПУ з урахуванням чисельності та сплати членських внесків. Напрацьовані матеріали буде винесено на розгляд чергового засідання Ради ФПУ та З'їзду ФПУ для затвердження Статуту у новій редакції.

Членські організації ФПУ також потребують осучаснення своїх статутів. Це – врегулювання норм щодо збільшення кількості молоді та жінок у їхніх виборних органах, удосконалення та спрощення профспілкової структури під впливом адміністративно-територіальної реформи. Давно назрілою є проблема щодо раціонального розподілу профспілкових внесків між усіма структурними ланками на забезпечення виконання їх статутних функцій та завдань. Наразі профспілкові кошти використовуються здебільшого на надання матеріальної допомоги, а кадрова і фінансова спроможність ФПУ, всеукраїнських профспілок і територіальних профоб'єднань з відстоювання прав спілчан на гідну і безпечну працю значно скоротилася, що спричиняє стагнацію профспілкового руху в цілому. У зв'язку з вищезазначеним, Президія Федерації професійних спілок України

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Узяти до відома, що у 2025-2026 рр. відбудеться звітно-виборна профспілкова кампанія у всеукраїнських профспілок та територіальних профоб'єднань – членських організаціях ФПУ в умовах воєнного стану.

2. Федерації профспілок України, всеукраїнським профспілкам та територіальним профоб'єднанням використовувати звітно-виборну кампанію як потужний інструмент для зміцнення і консолідації профспілкового руху, підвищення ефективності діяльності профспілкових організацій, їх оновлення відповідно до сучасних викликів шляхом:

- створення відкритого простору для формування нових стратегій профспілок, використовуючи сучасні технології для оперативної комунікації з членами профспілок, зокрема через цифровізацію, впровадження онлайн платформ, мобільного застосунку тощо;

- підвищення прозорості і публічності звітів про роботу виборних органів профспілок із захисту прав членів профспілок, досягнень і викликів у попередньому періоді, у тому числі щодо ефективності використання членських внесків;

- залучення нових лідерів до профспілкових організацій з метою забезпечення розвитку профспілкового руху, зокрема молоді, яка легко адаптується до сучасних технологій та активно долучається до нових форм роботи.

2. Рекомендувати членським організаціям ФПУ під час звітно-виборної кампанії:

2.1. Передбачати у статутах всеукраїнських профспілок та територіальних профоб'єднань:

- з метою збільшення представництва молоді у виборних органах обирати представників серед молоді віком до 35 років, пропорційно до чисельності фактично працюючої молоді.

- для рівності представництва жінок і чоловіків у виборних органах дотримуватися принципу збалансованості між жінками і чоловіками, враховуючи їхню фактичну чисельність.

- зміцнення фінансової дисципліни та раціонального розподілу профспілкових коштів поміж структурами різних рівнів для посилення ефективності діяльності організацій.

3. Федерації профспілок України:

- сприяти всеукраїнським профспілкам і територіальним профоб'єднанням у забезпеченні організації й проведенні їх з'їздів (конференцій), зокрема надання правової, методичної і практичної допомоги при підготовці змін до статутів, положень чи регламентів роботи виборних органів, наданні приміщень, технічного, комунікаційного та інформаційного супроводу;

- здійснювати моніторинг підготовки статутів до реєстрації в органах юстиції:

- провести круглий стіл з Міністерством юстиції України щодо актуалізації порядку реєстрації статутів та вимог до оформлення документів.

4. Членським організація ФПУ відповідно до постанови Президії ФПУ «Про звітність членських організацій» від 13.12.2006 № П-8-18 надати у десятиденний термін звіт про з'їзд (конференцію) членської організації ФПУ (форма додається).

5. Прес-центру ФПУ:

- запровадити на інформаційних ресурсах ФПУ рубрику «Звіти і вибори – шлях зміцнення й оновлення профспілкового руху»;
- підготувати Інформаційний звіт про діяльність ФПУ за 2021-2024 рр. для інформування делегатів з'їздів і конференцій членських організацій;
- оперативно висвітлювати хід звітно-виборної кампанії у членських організаціях ФПУ в газеті «Профспілкові вісті» та на сайті ФПУ.

6. Контроль за виконанням постанови покласти на заступника Голови ФПУ Євгена Драп'ятого.

Голова ФПУ Григорій ОСОВИЙ

Надіслано: керівництву ФПУ, членським організаціям, структурним підрозділам апарату ФПУ

Додаток
до постанови Президії ФПУ
від 20.03.2025 № П 27/4

ЗВІТ
про з'їзд, конференцію членської організації ФПУ

Повна назва організації_____

_____

Дата проведення з'їзду, конференції_____

І. Склад делегатів з'їзду, обраних членів комітету (ради), президії (виконкому)

		№ ряд ка	Усього	У тому числі		
				жінок	молоді до 35 років (включно)	профспілкових працівників
Обрано делегатів		1				
Обрано (делеговано)	членів комітету (ради)	2				
	членів президії (виконкому)	3				

ІІ. Обрано керівниками:

Головою _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

заступниками Голови_____

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник членської організації _____

Дата_____ (підпис)

М.П.